

Grønland, åbnedes adgang til en dispensation fra fødestedsbetingelsen.

Sådanne dispensationer foreslog udvalget givet af et nævn, bestående af 3 medlemmer, hvoraf formanden skulle være dommer.

Dispensationsnævnet nedsattes herefter med hjemmel i tjenestemandslovens § 85.

Fødestedskriteriet er umiddelbart gældende for tjenestemænd i Grønland ansat i henhold til den grønlandske tjenestemandsløve, men fødestedskriteriet har i øvrigt fået virkning for næsten hele det grønlandske arbejdsmarked. Der er således via kollektive overenskomster, aftaler og regulativer, personlige kontrakter m.v. bestemmelser for det offentligt ansatte personale, som er en direkte følge af sondringen mellem hjemmehørende og ikke-hjemmehørende personale i relation til fødestedskriteriet.

Denne sondring mellem hjemmehørende og ikke-hjemmehørende giver sig bl.a. udtryk i forskelle i løn, boliganvisning, boligudgift, frirejser, uddannelsestilskud samt en del andre vilkår, der er forbundet med ansættelse i Grønland.

Noget tilsvarende gælder for en del af det private arbejdsmarked i Grønland, idet private kontrakter i vid udstrækning afspejler fødestedskriteriet, idet der på tilsvarende måde sondres mellem hjemmehørende og ikke-hjemmehørende.

Der er fra hjemmestyrets side taget forskellige skridt for at begrænse tilgangen af arbejdskraft udefra på sådanne erhvervsområder, hvor der findes lokal arbejdskraft.

Som led i denne udvikling har det grønlandske hjemmestyre givet udtryk for, at personer, der søger beskæftigelse i Grønland, og som i henhold til fødestedskriteriet må anses for hjemmehørende i Grønland, burde acceptere denne status uden mulighed for dispensation.

I overensstemmelse hermed vedtog det grønlandske landsting på efterårssamlingen i 1982 at henstille, at dispensationsnævnets virksomhed bringes til ophør.

I lovforslaget foreslås det, at dispensationsnævnets virksomhed ophører med virkning fra 1. april 1984 og dermed adgangen til dispensation fra fødestedskriteriet. Allerede tildelte dispensationer foreslås dog opretholdt indtil udløbstidspunktet. Fortolkningsspørgsmål i relation til loven om fødestedskriteriet vil herefter være henvist til prøvelse ved de almindelige domstole.

Forslaget er forhandlet med statstjenestemandenes centralorganisationer.

II. *Ophævelse af boligbidragsordningen for anviste boliger.*

Da det ikke-hjemmehørende personale ikke på normal vis har mulighed for at skaffe en bolig i forbindelse med tiltrædelse af en stilling i Grønland, blev der ved tjenestemandereformen af 1971 optaget en bestemmelse i lov om statens tjenestemænd i Grønland om, at ikke-hjemmehørende havde ret til at få anvist en bolig. Der var oprindeligt ikke knyttet nogen betalingsforpligtelse til beboelsen af tjenesteboliger eller anviste boliger, og først i 1972 indførtes boligbidragsbetaling efter forhandling med tjenestemandorganisationerne. Retten til at få anvist en bolig på boligbidragsvilkår er derefter ved overenskomster m.v. udstrakt til også at gælde ikke-hjemmehørende, der ikke er tjenestemænd.

Boligbidragsbetalingen blev fastlagt efter andre kriterier end dem, der blev anvendt ved fastlæggelse af den husleje, som den øvrige befolkning betaler for leje af boliger i statens udlejningsejendomme. Boligbidragsbetaling er således i lighed med den danske ordning bestemt af boligens standard (installationer) og størrelse, medens huslejebetaling er afhængig af opførelsesudgift og størrelse. Endvidere var niveauet for boligbidragsbetalingen ved indførelsen i 1972 væsentligt lavere end det almindelige huslejeniveau.

Det har gennem en årrække været et overordnet politisk mål, at ikke-hjemmehørende skulle betale husleje på samme vilkår som hjemmehørende. Imidlertid er der p.g.a. stigende opførelsesudgifter siden begyndelsen af 1970'erne sket en voldsom stigning i huslejen i det nye byggeri, og man har ikke ment, at boligbidraget burde ophæves, førend der var indført en mere ligelig huslejebetaling.

Disse målsætninger er nu konkretiseret i forbindelse med forslaget til gennemførelse af 2. etape af boligstøttereformen, som indebærer, at der sker en tilnærmelse mellem huslejerne i det ældre og nyere byggeri. Samtidig kan forskelsbehandlingen med hensyn til boligbetaling for den hjemmehørende og den ikke-hjemmehørende befolkning i Grønland ophøre, således at ikke-hjemmehørende kommer til at betale husleje fastsat efter samme principper som for befolkningen iøvrigt. Boligbidrag vil herefter kun eksistere for de ret få egentlige tjenesteboliger, som der er en særlig pligt til at bebo af hensyn til udførelsen af tjenesteplichterne.

Boligstøttereformens 2. etape er gældende for samtlige statens flerfamiliehuse og enfamiliehuse i Grønland.